

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-їй пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 5
ул. Ліндого. — Експедиція
місцева в Агенції Соколовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Видалювання з Німеччини.

Хотай справа видалювання з Німеччини австрійських підданих не дотикає нас безпосередно, бо наші люди не мають там жадного пристановища, але годить ся згадати про неї з огляду на вражінє, яке она викликала в загально австрійській політиці. Ідея славянської єдності в Австрії доторкнула тут перший раз загадочної kwestії становища славянських народів супротив державних геґемонів Німців та Мадярів. Перший раз правительство австрійське побачило ся спонукане до заяви, що підданих Австрії Славян уважає цілком на рівні з всіма иньшими, навіть супротив заграниччї і чує ся обовязаным в такій самій мірі виступити в їх обороні.

Відповідь президента міністрів гр. Туна викликала, як звісно, в німецькій прасі так австрійській як і заграничній численні коментарі, правдиву бурю огірчення і докорів. Ба, що більше і в Угорщині відозвав ся голосний відгомін тої заяви нашого прем'єра. На суботнішнім засіданню угорського сойму пос. Франц Кошут внїс інтерпеляцію з тої причини, а в тій інтерпеляції зазначив, що відповідь австрійського президента міністрів може захитати тридержавним союзом.

Свою інтерпеляцію підпер Франц Кошут ось-якими виводами: Я далекий від наміру — говорив, — міпати ся у внутрішні відносини Австрії, так само, як би я протестував з цілою рішучістю, коли-б з Австрії вийшов почин вмішувати ся в наші внутрішні справи. Моє почутє справедливости принукає мене не присвоювати собі такого права. Але коли заграничні справи є у нас, на жаль, спільні з Австрією, то вже не лише моїм правом, але і обовязком піднести тут голос в палаті, сли заходять такі події, що витворюють вплив на заграничні відносини. Вправді оно

також можливе, що австрійський президент міністрів гр. Тун зі становища внутрішньої політики Австрії уважав потрібним підлеститись Чехам та Полякам. Але після мого переконання таки не можна допустити, щоб через таке підлецуванє нарушало ся єдність і трівкість заграничних відносин (притаки лівичі). Природним правом всякої держави є, видалювати чужих підданих зі своєї области. Ніхто не може підносити сумніви протів сего права, так само, як є природним правом другої держави, видалених взяти в оборону супротив видалюючого і евентуально подати їм доситьучиненя. Австрійський президент міністрів подав між иньшим в австрійській раді державній, що заграничний уряд інтервенював кілька разів в сій справі у німецьким правительстві, і заграничний уряд в Берліні прирік з цілою готовістю, що поступованє німецьких властей мають погодити з оглядністю супротив горожан Австрії. Гр. Тун мав отже відомість про сей факт, що заграничний уряд одержав певне доситьучиненє від німецького правительства, а в своїй відповіді він таки додав, що коли би не мали сповнити ся ті приреченя, австрійське правительство не завагаєсь боронити ті інтереси з цілим натиском а евентуально прийняти ся за «відвзаємненє». В дипломатичних зносинах нема звичаю розправляти ся погрозами. А коли вже наважати ся грозити, то певно у дуже важній справі, яка може довести до тяжких вислідів.

Вис. палата може припадує собі, що Наполеон III. на новий рік 1859 року сказав баронові Гібнерові більше-менче те саме, а ся погроза вийшла недовго перед вибухом воєнних творів. Після мого переконання тридержавний союз має для Угорщини високу вартість, бо він запевняє мир для Угорщини, якого ми так дуже потребуємо. Вартість тридержавного союзу пішла в гору тим більше, що межі Росією

а Францією прийшло до якогось рода альянсу. Тому неможливо не протестувати протів того, що з причин і для цілий внутрішньої, австрійської політики, щоби може з'єднати собі Чехів та Поляків, мають наражати ся на небезпеченство заграничні відносини, коли Угорщина всіми силами старає ся про єї незміннє удержанє. Після мого переконання єсть обовязком угорського правительства станути сему на перешкодї, коли австрійське правительство з корислюбних причин колотить ті відносини. З тих причин я внїс мою інтерпеляцію до президента міністрів.

Очевидно, що рішуче виступленє гр. Туна не становить в жадній мірі який-небудь casus belli між обома приязними державами, а таке небезпеченство видумують тільки ті, котрим ся відповідь з иньших причин не припадає до вподоби. А тих причин не треба довго шукати. Мадяри побоюють ся так само, як австрійські Німці, зміцненя і з'єдненя славянських елементів своєї держави і старають ся заздальгидь запобічи тому.

Neue fr. Presse подає в останнім числі відповідь гр. Таффого на подібну інтерпеляцію кола польського з р. 1885. В тій відповіді заявив тодішний президент міністрів гр. Таффе, що після уділеної відповіді німецьке правительство уважає справу видалювань чисто внутрішньою справою, викликаною потребою полагодження віроісповідних і язикових відносин. Супротив такого становища німецького правительства, опертого на міжнароднім праві і торговельнім договорі з 1881 року, правительство не є в можности починити дальші кроки в справі знесеня тих заряджень. Згадана газета додає до того свої коментарі, в котрих хоче доказати, що таке становище тодішнього правительства було би і тепер відповіднішим, чим теперішня відповідь гр. Туна. Але чи так само сказала

Мала кандидатура

великого патріота.

(З літописи пессиміста).

Називав ся — менша о імя — на призвиско Грядка і був душпастирем нелихої парохії; браковало єму лиш пелеринок, котрі кождому виднійшому патріотови повинні бути надані. Патріотом був і то навіть ревним: належав до повітового політичного товариства, котрому дав на вступні цілого гульдена: дав при свідках, кидаючи всеможну монету з висока, щоб се бачило «високосвітлє собраніє» в цілій своїй силі. Чи давав дещо пізнійше на сю ціл, про се мовчати літописи товариства, і анї «Діло» анї «Галичанин» в рубриках патріотичних подвигів не зареґистровало сего. Для патріотизму вступив і в товариство касинове «Бесїду», де — хоч винен був за якийсь там «срок», але там віддасть пізнійше, а касино охотнійше бачило єго як члена між довжниками, як би мало єго вписати в спис довжників не-членів. Була часом «Бесїда» з него користь, якої би не було коли би єго вичеркнено з поміж членів.

Бо, колиб не був, а радше, колиб мусїв перестати бути членом касина, то і не заглянув би до него ніколи, а так не припала би від него жадна копійчина, яку він охотно платив, коли дезильовав зелене сукно столиків касина. А часом удало ся господареві заскочити о. Грядку при потягненню «шнура» і добути членську заґлєність мимо протестів — і членська вкладка якось покривала ся.

І з того взгляду був патріотом, що не гривав дурних вістів, при котрих роздаваню рука болїла, та єще дурнійши тароків, котрі треба було з латинська читати — а грав нашого питомого, народного «фербля», — спеціально-стю-же єго був вершок сеї преподобної гри — «майзель».

Патріотом-аристократом був сей отець, найпаче-же в поведєню зі своїми «йолунами»-парохіянами: ніколи не сплямив ся при требах духовних анї коронами, анї гульденами, анї навіть — хіба нужди ради — пятами; отець-патріот любив свій національний «кольор» — се-б то синій і тому не допускав до себе жадного «чопа» чи «хлопа» без синього паперка, а тоді вже могли-б бути і иньші додатки в якій там будь монеті.

Патріот студював колись латину — а і днесє знає єї знаменито; по кождім актї духовнім він брав з повагою і почутєм обовязку велику книгу вписував по латинськи «акт» — а для-каденції випадало і своє родове достоїнство вписати по латинськи. Тож ховаючи синї паперки писав повагом: sepelivit або benedixit Grządka parochus. Бачите, що: Грядка — по латинськи Grządka; наука латинської мови у о. патріота не пішла в ліс. Він то знає — і дуже добре знає, що о. декан єго називає ся по руски Хрін, а по латинськи Chrzan. Єго небіщик тесть всюди писав ся на актах руских Мучкевич, а на латинських Mączkiewicz; тільки єго тато був за життя Грядкою, і Грядкою вмер, і Грядкою записали єго в посмертні метрики, бо, вибачте, «дурень» був ксьондз, — як сказали самі отець патріот...

Годї бо і ждати, будучи так довго в повіті, на яку небудь відзваку. Пелеринок нема, презесом якого комітету не хотять єго зробити: ай! таж вибори до ради повітової! Вибирають аж 12! Барвінщучки пішли в дураки — бороздити не будуть: на останніх загальних зборах кидав на зрадників оком таким, яким не відважив би ся анї Зевес на своїх підданих подивити ся, а

би ся газета, а з нею і ціла німецька праса, колиб тут ходило о Німців? Чи тоді они не добачували би в тім пониження великодержавного значіння Австрії, коли она не могла-б нічо зробити в справі своїх підданих, котрих друга держава викидала-б зі своєї території за нічо инше, як за те, що они є Німцями і католиками? Тоді ми певно почули би зовсім инші аргументи, а они менче-більше сходили би ся з тим, що тепер пишуть в справі загрозованих видаленем Прусаків, що живуть в австрійській державі і експлуатують її богатства.

Д о п и с ь.

Дещо про Коломию.

Коломия не має тепер дуже вигляду польського міста, як се маєє річ з многими містами нашої рускої часті Галичини. То місто має для мене вигляд жидівсько-польсько-руського.

«Ізбраний народ» має тут навіть свої назви улиць, н. пр. ул. Берковича або Шпінззи(?), але не брак в нашім місті і руского елементу та й руских (побіч польських) зверхних ознак. Приміром по улицах і по урядах бачимо написи рускі, дравда аж цілком зі споду й то попричіплювані, але все таки суть, а в инших наших містах і того не мож стрітити. В урядах можна тут розмовитись з урядниками навіть по руски, а Русини можуть діставати, если хотять, по руски писані, урядові письма. Духовенство нашого повіту також не має жадних спорів язикових зі старостом, бо наш п. староста пише до урядів парохіяльних завсїгди рускі письма, а що більше навіть сам на таких письмах по руски підписує ся.

Се вже не малий здобуток, а коломиїська Русь може тим лиш повеличати ся. Правда, суть й тут люди, що самі силують ся конче, писати до урядів по польски, або по німецьки, а в такім разі і уряд не буде писати по руски.

Се великий сором для Русинів, що мають в своїй громаді людей, що цурають ся своєї питоменної мови, ну, але нігде, а тим більше у нас, не обійде ся без темних місць не під одним взглядом, а вжеж у нас такі індивідуї — се хліб насущний.

Тепер маємо тут лиш один орган «Рускую Раду», що задля своїх поважних літ, чи там инших яких причин цілком підтопталась, стратила всі животні сили, та зійшла до ролі підрядної брукової шмати. Число її пренумераторів, не знаю, чи досягає числа 50, але, що его не переходить, то річ певна. Але п. редактор і видавець в одній особі певно полюбив надзвичайно свою небогу, та ніяким сьвітом не міг би без неї жити, тим й підпирає всякими можливими способами гаснуче жите своєї газетки, а брак в неї живучих соків заступає, чи там покриває сріблом з власної кишені.

Не збуває також нашому органу й на добрім редагованю. Кожде число старанно ви-

повнене і то так добірним материялом, що чоловік прочитавши одно таке число від дошки до дошки, не лиш нічого не довідає ся, а противно хіба побаламутить свої відомости не в одній справі.

Маємо тут також «Бібліотеку для рускої молодежи» видавництво проф. Юл. Насальського, справді дуже хосенне і у нас навіть дуже потрібне, але як то звичайно дїє ся на нашій рускій землі, не має цілком материяльних основ до довшого істнованя. Правда, пренумераторів має досить значне число, але пренумерати завсїгди брак. Претенсії має се видавництво великі, майже від всіх предплатників за кілька літ, але за теросло й чимало довгів, а вірителі не так великодушні для п. Насальського, як він для своїх предплатників. Тож шановний видавець мусить певно з надзвичайним знанєм і вправою провадити фінанси видавництва, коли так довго утримує его при житю.

Тільки про рускі видавництва в Коломій. Тепер перейдім на инші поля. «От Русини будують собі в Коломій Народний Дім», і будова досить скоро поступає, хоч нема покладних капіталів, а всі кошта покриває то зі складок Русинів, то з заомог, яких уділяють часом дотичному комітету Рада повітова, Рада мійська, Каса ощадности і ин.

Є се, а властиво буде дуже величавий будинок і досить просторий. До тепер вибудовано уже ціле одно крило і підпроваджене вже мури аж понад партер. Если-б не бракло гроша, то так принайменше за два роки можна-б віддати будову до ужитку. Має се бути дім двоповерховий, буде найбільшою будовою в Коломій і найвеличавішою, а за тим окрасою міста.

Дивною мені видаєсь велика — як на Русинів солідарність всяких партійних відтінків при здвиганю сеї народної будови. В комітеті засідають люди різних партій, а як доходять до мене слухи, то навіть уложено вже поміж собою компроміс, на підставі котрого, тою народною інституцією будуть могли користуватись всі наші товариства і заведеня, одним словом ціла коломиїська Русь, без огляду на партії.

Було-б се вельми пожаданим, зрештою такий стан річий навіть повинен завсїгди мати місце в подібних случаях, а дуже се сумне, если народне добро переходить в виключне посідає одної кліки. Тим то і витаємо подібний компроміс у нас на галицькій Русі, де як-раз маємо дуже сумний а впрот противний примір на львівськім «Народнім Домі», котрий вздвигнено складками і жертвами цілого руского народу, а відтак москвофільська кліка загарбала сю інституцію в свої хищі руки, а тепер користуєсь виключно сама народним добром.

З руских товариств в Коломій належить вимінити товариство «Родина», де коломиїські Русини відбувають товариські сходини на весільні розмови, і де уряджують нераз товариські забави, а підчас постів відбувають ся відчити, що дотичать ріжних інтересних справ і квестий.

редилату біжучого вже чвертьрочя, але і одним гелсром не покриваючу залеглість минушого року. І так якоесь волікло ся: троха за «Діло» платило ся — за решту читало ся; та бо і се ласка Русина, що читає часопись! Іноді «Діло» розсердимо ся і перестало приходити в парохію о. патріота — тоді звертає ся о. Грядка *roste Grządka* до пана економа з покірною просьбою по «Пшегльонд», аж коли сей пан раз відмовив для того, що о. парох хотів скорше часопись читати, як сам передплатник і то словами досить незручними, бо сказав: «же теж ксьондз не може сам себе заплаціть, таж то їно дванайцять ринських на цілий рік», розсердив ся о. Грядка і сей-час постановив післати передплату на цілий рік, але постановленє се стало лиш до 3 зр.

Жаль було пану економови сего висказу, бо через се поспували ся троха приязні «стоєунки» з пробошом; перестали у себе «бувати» — тим самим і бавити ся, а хоч здивавши ся чомно з собою розмовляли, то пан *grządca* мусів слухати розмови по руски, хоч — бувало — ксьондз Гржондка давнійше ніколи не посьмів би в его присутности по руски відозвати ся, а навіть був під тим взглядом так

Тепер власне починаєсь час відчитів, а перший, такий відчит має виголосити п. Сіменович на тему уряджень і відносин взагалі в північній Америці. Наше товариство «Родина» має деякі ціхи, що зближають его до «Рускої Бесіди», а у нас в звичайній, поточній мові називають се товариство просто читальнею.

Є тут у нас еще більше руских товариств, навіть економічно-промислові от як «Самопоміч» і «Гуцульська Спілка» та за них як взагалі за рух економічно-промисловий иншим разом.

Вісти політичні.

Наради против анархістичної конференції в Римі відбувають ся переважно довірочно і зі стислим захованєм тайни. Праса одержує тільки з трудностю довірочні інформації. До членів конференції надходять з цілого сьвіта численні письма з проєктами поладженя справи анархістів, надто богато друків, брошур і розправ про анархізм і анархістів; деякі письма містять погрози для членів конференції. Делегати рішили передати всі ті письма особній комісії, щоби розелідила їх, а евентуально зробила з них ужиток.

З Риму телеграфують, що проєкт взаїмного видаваня собі анархістів всіма європейськими державами не має жадних виглядів перейти. Сю пропозицію вже рідкинено.

Королеви Юриєви і князеви Юриєви з Греції вручили послі чотирох держав, завідуючих Кретою, письмо «про мемога» з нагоди іменованя князя верховним комісарем на Креті. Оно звучить: Держави, які ми маємо честь заступати, поручили нам зажадати, щоби Ваша королівська Милість уділила повномочія Его королівській Високости князеви Юрію прийняти мандат верховного комісара на Креті під такими услівями. 1) Верховному комісареві передає ся часовий мандат на три роки для заведеня мира на острові і устроєня правильної адміністрації. 2) Верховний комісар признаєть високу зверхність султана і починить заходи для охорони турецької фани, яка по мисли даного державами приреченя султанови, буде повівати на одній з твердинь острова. 3) Его першим старанєм буде в порозуміню з народним зібранєм, в котрім будуть заступлені всі кретенські елементи, завести автономічну систему правління, яка була би пригідна, запоручити в рівній мірі безпечність особи і маєтку, як і свободне визнаванє всякого віроіповіданя. 4) Верховний комісар має зараз таки приступити до організації жандармерії, або місцевої сторожи, що буде в силі забезпечити порядок. Щоби улегчити організацію нової адміністрації і подбати за особисті тягари Его королівської Високости, кожда з чотирох держав, з застереженєм призову палат тих держав з поміж них, що мають парламентарне правительство, дасть позичку в сумі одного мільона франків, яку описля сплатить ся з доходів придбаних на підставі розписаних податків

горлав так голосно, що аж п. Белей у Львові без телефона почув, та велів підредакторови втягнути се в сталу рубрику «подвигів» побіч подвигу о. Дануня, — котрий мав чисту аферу з старостом, бо відослав нерозпечатані урядове письмо — тож тепер єдина нагода виплисти на верх і почати жите політичне. Лиш кинути ся межі міродайних, пригадати себе: свої заслуги в товариствах і на зборах, а кандидатура его мусить бути поставлена, а вибір більше як певний. «Діло» своєю дорогою хвалило, регіструючи подвиги і крики о. Грядки, але своєю дорогою через свого многозаслуженого синдика осьміляло ся часами пригадати ся отцю-патріотови зі своїми рахунками, долучаючи в своїх відозвах смиреньку замітку, що редакция не може через цілий рік посилати часописи за чверть-річну передплату, що друк і папір коштує багато, та що редакторови треба що день їсти, а крім того потреба ему купити нові чоботи і декотрі инші часті гардероби, найпаче тоті, котрі в часі письменної его праці найбільше вівечать ся. Такі упімнення збував о. патріот погордою, натомість загрози позву до суду приймав з найбільшим обуренєм і посилав знову скількість гультенів, вистарчаючих на пе-

льоальним, що навіть до карбового двірського лиш по польски відзивав ся, хоч в сій бесіді Грицькови, названому Гржегожом, досить трудно було з єгомощом розмовляти. Раз свою льоальність для уржендової мови посунув о. патріот так далеко, що даючи «шлюб» льокайови Трифонові з двірською покоївкою, панною Ксенькою, зробив несмілу пропозицію, чи не хоче присягати по польски. Але про той подвиг «Діло» не знало, а «Газета Львівська» здає ся не узнала его за акт уржендовий і не занотувала его.

Яко патентований патріот о. Грядка, скілько разів приїхав в місто, всегда йшов до торговлі, тут випив келишок старки, лишив берлачі або парасоль і йшов з нотаткою, яку виписала жінка в дома, до жидівських склепів, де можна було дістати дешевшої, отже і ліпшої кави, гербати і инших викуталів. Те все красно опакowane відсылало ся до Торговлі, котра для великих патріотів є родом безплатного заїзду. Впрочім їло ся там часом бриндзю, або пило фляшку шива — давало ся отже і торговлі торгувати. По закупні йшло ся на «Бесіду», де бували звичайно політично-довірочні наради, які завсїгда кінчать ся по народньому «майзльом».

НОВИНИ.

— **Намісник г-р. Пінський** виїхав в понеділок вечером до Відня.

— **Цісарський ювілей в Станиславові** — як нам доносять — обходжено дня 1. грудня загальною ілюмінацією міста. Доми були украшені хоругвами, коврами і портретами. Особливо будинки мійські, як дирекція залізниць, ратуш і базар визначались густовним і яскравим освітленням — також млин паровий Іммердавера, аптика Аміровича, торговля Зайдія і Стахевича. Улиці зарілись прохожими. Музика військова переходила вечером 1. грудня і в сам день ювілею улицями міста і вигравала відповідні музичні твори. В п'ятницю о 9-ій рані служив архієрей Куїловський в сослужбено капітулі, при участі представителів властей, при численній асистії і добірнім хорі торжественну службу Богу — при незвичайнім здвизі місцевого і доколичного народу. Одна церков безумовно за тісна для такого числа вірних. Для війська в Станиславові відслужив о. Кассиан Куїлицкий, тамошний військовий душпастир, полеву службу Богу на площі цісаря Франца Йосифа I. о годині 10-ій рані при престолі, уставленім посеред чотирокутника (с-я ге) зложеного з всіх полків. Піхота давала по 3 салви. По благословенню найсв. Дарами — промовив фельдмаршаллітнант барон Кравец значіною дня, о роздачі памяткових медалів і о дарі, якого удостоївся перший полк драгонів від свого властителя (Inhab-г) цісаря Франца Йосифа I. Є се фанфара з срібла, з великою золотою медалею, великої артистичної вартости, а віддають ся їй почести військові такі самі, як військовій фані. По повтореню бесіди бар. Кравец офіцерами в бесіді польській, рускій і чеській, наступило посвячене сеї фанфари в присутності всіх офіцерів полку драгонів, генераліції через о. К. Куїлицкого. При акті посвячення фанфару держав один поручник і пані баронова Кравец яко патронесса. Св'ященник віддав фанфару словами литургії: «Мужайте ся і да кріпнєт ся серце наше, і побийдайте враги ваша упованієм на Господа во імя Отца» і т. д. в славіанській і німецькій мові. Опісля віддав генерал фанфару з промовою полковникови драгонів, котрий запевнив, що будуть уживати для слави Австрії і чести полку. Роздача медалів відбула ся в той спосіб, що генерал приймав їх полковникам, ті своїм офіцерам і кадетам, а капітани рядовим. Закінчило ся торжество дефілядою. Погода сприяла — по була сильна мрака.

— **Виділ товариства Бурси св. о. Николая** в Перемишлі має честь запросити отсім всіх своїх ПТ. Членів і Добродіїв на посвячене будинку інститутського (бурсового) збудованого і отвореного в цілях товариства в місяці вересні 1898. В ній поміщено тепер, як звісно, 82 питомців. Посвячене відбуде ся в четвер дня 10 грудня о год. 10 рані, а перед посвяченням торжественне богослуження о год. 1/2, 9 рані. Обряду посвячення довершить єго Преосвященство, почетний член товариства Кир. Константин, об чім ПТ. членів з радістю звіщаємо. *Г. Цеглицький*, предсідатель, *Др. Т. Кормош*, секретар.

— **Відзначення з нагоди цісарського ювілея** о держали отсі Русини: Золотий хрест заслуги з короною дістали: о. Вол. Балицький в Іспасі, о. Мих. Фациевич в Ліщині, о. Конст. Грушкевич в Куликові, п. Сильв. Голубовський в Перегінську, проф. др. Ів. Яхно в Станиславові, о. Ів. Кормош в Арламівській Воли, о. Зен. Кравич в Негрибці, о. Мих. Кульматичкий в Городку, о. Сев. Левицький в Городенці, Ів. Левинь-

ський архітект у Львові, о. Йосиф Ліскавацький в Сониці, п. Паар бурмістр з Яворова, проф. Корв. Поллянский в Коломиї, о. Ів. Проскурницький з Коронці, о. Ник. Рожанський з Мостища, о. Конст. Строцький з Рудник, о. Мих. Вагилевич з Княжолуки, о. Кипр. Жуковский в Кошляках. Золотий хрест заслуги дістав о. Теод. Костишин в Стрию і деякі начальники громад.

В слідуємій числі настулять дальші відзначення.

— **Державна рада і сойми.** Надходять вісти, що державна рада буде відбувати свої засідання менше-більше до 16-го грудня с. р., а по сьвятах збере ся знов около 7-го січня і буде радити аж до марця. В виду того будуть скликані австрійські сойми дня 28-го грудня с. р. на кількадевну сесію для ухвали бюджетової провізії, а відтак зберуть ся на дальшу сесію аж в місяці марті 1899 р.

— **Великий огонь** вибухнув в ночі з 3-го на 4-го грудня в селі Дідушицях великих, повіта стрийського і знищив понад єто господарств. Розпука і нужда велика.

— **О теперішній погоді** написав недавно тому проф. Ценгер в Празі цікаві вісти, що заслугоють на увагу. Проф. Ценгер, що вже від многих літ записує спостереження метеорологічні, каже, що погода в падолисті і грудні сего року є така сама, яка була в тім самім часі в 1888 року. Тоді було від 24 до 30 падолиста (головно в Чехії) незвичайно сухо і тепло, були великі бурі на воді і на суші і багато огнів в наслідок спадаючих зьвізд. І справді, сего року мали особливо різно спадати зьвізди, позаяк наша земля переходила в своїй дорозі доколя сонця через таке місце, де в просторі світовім посуває ся розпавша ся на дрібні кусні комета Белі; ті кусні іменно, коли дістануть ся в круг нашої землі, творять ті спадаючі зьвізди, котрі показують ся особливо в падолисті, а котрі зьвіздарі називають леонідами. На Азовскім морі була від 24 до 27 страшенна буря, в котрій згинуло 600 людей. На королівскім замку Сіная в Румунії згоріли стайні, а причини огню не можна було вислідити. — Дня 1 грудня 1888: небо трохи яснє; в Німеччині і полудневій Франції великі дощі; море на дальматинськім побережю сильно розбурхане; напір воздуха взагалі підніс ся: небо по найбільшій часті було захмарене і була мрака. — Дня 2 грудня: в Празі 4 і пів степеня тепла, небо хмарне, дощ, велика туча з градом і злива; трясене моря, коло ліпарійських островів, вибух гори Вулькано. — Дня 3 грудня: в Празі 6 і пів степеня тепла, хмарно; на Угорщині і в Галичині великі дощі і сніги; в долині Драви сильне філясте землетрясенє з сильним шумом від входу на захід, котре збудило людей о 1 годині 40 мін. рано; великі огні, ліси горіли коло Любош, коло Фогарест вигоріло 500 моргів ліса. Як в 1888 р. так зазначила ся 26-а періода сонічна і в 1898 р. сильними землетрясеннями на Сицилії, в Швайцарії і в Чехах сильним усунуванєм ся землі, отже такі самі з'явища покаже і 27-а сонічна періода, котра тепер зачинає ся.

— **Страшна буря** лютила ся 30. падолиста на Атлантійскім океані межі Англією а північною Америкою. З Нью-Йорку доносять, що до північно-атлантійських портів прибуло кілька пароходів з уратованою залогою розбитих вітрильних кораблів. 30 скунерів затопило ся, а 80 розбило ся о береги Н. Англії. В бостонськім порті буря знищила 30 кораблів, причім 40 осіб утопило ся. Окрім вичислених затопило ся правдоподібно ще 30 кораблів, о котрих доси нема відомости.

— **Самоубийство.** В Перемишлі відобрав собі

жизне двома вистрілами з револьвера Ізраїль Жупник, приватний ученик VII. класи гімназії, син властителя друкарні, Арона Жупника. Вистріли вимірив в груди. Причиною самоубийства було нервові розраженє задля того, що не прийнято єго до податкового уряду.

— **Велика крадіж чобіт** Зі склепу Мойсея Драгона у Львові вкрадено 150 пар чобіт. При крадіжці було трох злочинців, але поліція зловила доси лише одного, що зове ся Бурда. Попав ся в руки поліції через то, що взув ся в нові черевикі, очевидно украдені, а один з агентів, знаючи о крадіжці, придержав єго. Кілька пар черевиків найдено на Високім замку «Під сорокою», де злодії поділили ся в ночі своєю добычею.

— **Убийство коршмарів під Перемишлянами.** Розправу против Юзька Новгородського о вимордованє шинкарської родини під Перемишлянами відложено в окружнім суді в Бережанах в цілі доповнення слідства. Іменно 12-літня Сурка, що помімо проломаної чашки виздоровіла, зізвала рішучо, що з Новгородським був ще якийсь Микола, котрого она добре знала. На питанє, чому не сказала того слідчому судії, котрий єї того Миколу представляв, відповіла, що бояла ся. аби Микола не убив єї вітця, як той поверне з Перемишлян. Она не знала, що Миколу зараз возьмуть. Відповіді Сурки були рішучі, ясні і льогічні. Одно лише видає ся неімовірним. Сурка розказувала так: Як мене ударили в голову, я пробудила ся; отворила одно око і узріла напротив при світлі лампи Миколу. «За що мене бете?» — питаю ся. Микола відповів: «Та-ж я тобі нічого злого не роблю» — і прикрив мене кожухом. — В виду того на внесене прокуратора розправу відложено.

— **Нові копальні золота.** В маєтности угорського президента міністрів Банфіого в Готтер в селі Года-Местергоза, відкрито копальні золота. При розкладі руди найдено в 100 кг. руди 20 гр. золота і 10 гр. срібла. В загалі відкрито дев'ять копалень, а бр. Банфі наміряє розпочати правильну експлоатацію; в тій цілі поручив гірничим інженерам приготувати відповідні пляни.

Телеграми.

Відень, 5. грудня: Цісар повернув з Вальзе і удав ся до Шенбруну.

Відень, 4. грудня. Wiener Ztg. оголошує увітненє марґрафа Бакеґама зі становиска намісника Стирії на єго власну просьбу і іменованє дотеперішного президента Шлеску г-р. Альдрінґен намісником Стирії. Президентом Шлеску став г-р. Тун-Гогенштайн, дотеперішний радник намісництва і начальник староства в Брегенці.

Париж, 5. грудня. Вишлють звідси експедицію 10 лікарів і відповідного числа доглядачів з великим припасом анти-чумної сировиці до Таматаве.

Мадрид, 5. грудня. В Барцельоні вибухнули студентські розрухи з причини відмовлення їм св'яточних ферій. Поліція мусіла розганяти експедентів з оружєм в руках.

Але відійшлисьмо від предмету — а радше від кандидатури о. Грядки, а як-раз хочемо і сей подвиг отця патріота начеркнути. Зібране було нечисленне що-до скількості осіб, але важне, бо хоч було мало патріотів, але зате «тямущих» великих і голосних на цілий повіт, а може і на цілий край. Раджено і ураджено: руска ліста має запевнену шансу — селяни пійдуть одноголосно за «Народною Радою» в Н. — ставить ся кандидатів всіх присутних св'ященників-патріотів і кількох селян. Рада скінчена — вже мали туй-туй розійти ся одні в своїя — другі до «забави в Бесіді», коли предсідатель товариства «Нар. Ради в Н.» забрав голос. — Знаєте Веч. Отці — сказав — що товариство наше що правда розвиває ся хорошо, але фінансово стоїть слабо; ніхто з засади не платить річної вкладки, а товариство не може налягати на вирівнанє залежностей, бо много виступило би з товариства. Акція передвиборча потребує також троха підмоги грошевої: кошта кореспонденції, друк листи, також здалось би і яку відозву розіслати! Треба би також щось і на агітацію, бо хоч народ за нами потягне, але без селєдців, дриґів і гальб нині жадні вибори не переводять ся. Ми, як кандидати, до сеї жертви

в першій ряді зобов'язані. Я на початок даю що могу...

І з тими словами виняв зелену банкноту, кладучи єї на стіл. Другий найбогатший — що сидів вже на фільварку власнім, вартуючим до 40.000 зр., сказав, що «дасть на кінці». Се заінтригувало иньших: надіяли ся що, найменше від него сотку. Третій був би дав може мало що, — але не хотів дати засоромити ся, — дав так як і перший — п'ятку, иньші дали по можности. Звернено ся до найголоеснішого патріота о. Грядки: не почервонівши, сказав, що перепишає, бо днєсь не приготований, — пришло поштою. Скінчила ся складка: всі ожидали величавого датку від ксьондза-поміщика. Ксьондз-поміщик витягнув мошонку, довго в ній перебирав, на-конець витягнув і він «п'ятку», положив єї на столі між иньшими грішми і рівночасно стягнув два ринські назад, а пакуючи їх в карман, зітхнув тяжко і сказав: га! що робіть, пане добродіє! ценжже часи!

Нарада скінчила ся посеред загальних запевнень, що акція вдасть ся. Ба, як-жеж не мала би вдати ся, коли на столі лежало готівкою 30 зр., призначених на саму акцію. Пре-дцїнь дух руский і слова чести Русинів вартні

що найменше друге стілько. — Повставали всі, щоб випростувати утомлені кости патріотичною акцією.

— Ну, а тепер маленький «майзель» — сказав о. Грядка, кидаючи п'ятку на стіл — но не на патріотичний, а на зелений!

Засіли до забави.

— Знаєте?! — шепнув один до другого в другій комнаті, — коли він не припше своєї часті на акцію, я єго викину з лісти...

— Гм! цить! він припше, — відшепнув другий.

Скінчило ся на тім, що о. Грядка поїхав до дому без феника.

На лісті виборчій в останній хвилі пере-мазано з рускої картки о. Грядку — з польської о. Гржондку. Ліста перевалилась. По виборах на «Бесіді» отець Грядка поскробав цілком досадно моркву упавшим кандидатам, що зійшли ся на списанє протесту против нелеґальности виборів; а заявивши в той спосіб своє «сочувствіє» — усів за зеленим столиком і крикнув:

— Панове! чорт бери раду повітову! Дам малєго «майзліка»!

І. Комар.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:45		з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
7:40		" Янова	6:05		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50		" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55		" Сокаля і Рави рускої	8:35		" Кракова (Відня, Берліна)
8:05		" Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	8:45		" Янова
8:15		" Тернополя і Бродів на дворець голозний,	8:50		" Кракова (Відня, Варшави)
9:05		" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		" Скольного, Калуща, Борислава, Хирова
10:35		" Іцкан, Сучави	9:35		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
10:45		" Ярослава, Любачева	9:53		" з дв. Підзамче
1:01		" Янова	9:55		" Белзця, Рави рускої, Сокаля
1:30		" Кракова (Відня, Берліна, Вороплава)	10:55		" Іцкан, Сонова, Бергомету, Сучави
1:40		" Скольного, Стрия, Калуща, Хирова	1:55		" Підволочиск, Кієва з дв. головного
1:50		" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08		" з дв. Підзамче
2:15		" Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	2:40		" Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:30		" на дв. гол.	2:50		" Кракова (Відня, Вороплава, Берліна),
		" Козови, Бродів на дв. Підз.			" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ри-
		" на дв. гол.			" шів, Хабівки чер. Рипів або Тарнів.
		" Іцкан, Сучави	3:00		" Стрия, Скольного тільки від 1/3 до 30/9
		" Сокаля, Белзця і Любачева	4:55		" Ярослава, Самбора через Перемишль
Ніч			Ніч		
3:04		з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
3:30		" на дв. головного	5:20		" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30		" Іцкан, Радівів, Кімполонга Сучави
6:10		" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		" Тернополя з двірця головного
9:39		" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		" Лавочного (Мункача, Пешту)
9:45		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		" Сокаля, Рави рускої
9:55		" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		" Тернополя з двірця Підзамче
		" Підволочиск, Бродів на дв. головного	7:44		" Янова
		" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
		" Стрия, Калуща, Борислава.	10:40		" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
			11:00		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
			11:27		" з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Години нічя числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейський рівнять ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 26 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, 10) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

переніс

КОНТОРУ ВИМІНИ

Відділ депозитовий

котрих бюро містили ся до тепер в мезанині власного будинку до льокалю фронтового в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перекладу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібню як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а в річ-но, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перекладувати може своє майно або важкі документи.

Під тим względом поробив Банк гіпотечний як найдодатливіш зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарські звари, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

„Дністеръ“ вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вносить:

Фонд резервовий . 73.874 зр. 47 кр.
Резерва премій . 52.269 „ 40 „
Фонд основний . 50.000 „ — „

Виплачені шкоти до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи

„Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоти ліквідують ся безиривовочно. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришене з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вклади до опроцентованя від членів третих осіб по 4 1/2 %. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошення о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильнійше уважляюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Інші товари по умірених цінах. 76—?

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в особинх годинах Замісцеві панночки приймає на помешканє

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улиці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасінського ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрена в всілякі знаряди почавши від найбогатших до найскромніших. Цілі урядженя для покоїв до спаня, сальонів, їдалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також залізні і гнуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман,

45—52 ул. Лукасінського ч. 1.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких. або горла, хотяйби найупірнійшої, або астми, навіть дуже заданеної і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брешура (опсанє ужитя) задармо. Правдива лише у

А. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінцій у автора ул. Зибликевича ч. 18, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.